

Wartości formalne antycznego dramatu i teatru greckiego

Konferencja w 50. rocznicę śmierci
Profesora Stefana Srebrnego

WYDAWNICTWO
UNIwersYTETU ŚLĄSKIEGO
KATOWICE 2015

WARTOŚCI FORMALNE
ANTYCZNEGO DRAMATU
I TEATRU GRECKIEGO

Konferencja w 50. rocznicę śmierci
Profesora Stefana Srebrnego

PRACE
NAUKOWE

UNIWERSYTETU
ŚLĄSKIEGO
W KATOWICACH

NR 3377

WARTOŚCI FORMALNE ANTYCZNEGO DRAMATU I TEATRU GRECKIEGO

Konferencja w 50. rocznicę śmierci
Profesora Stefana Srebrnego

Materiały z Konferencji Naukowej
zorganizowanej w dniu 17 października 2012 roku
w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach

pod redakcją
Grażyny Golik-Szarawarskiej

Redaktor serii: Studia o Kulturze
Dobrosława Wężowicz-Ziółkowska

Recenzent
Robert Roman Chodkowski

Słowo wstępne

Konferencja naukowa zorganizowana w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach w 50. rocznicę śmierci Profesora Stefana Srebrnego zatytułowana *Wartości formalne antycznego dramatu i teatru greckiego* miała miejsce 17 października 2012 roku w Sali Rady Instytutu Fizyki im. Augusta Chełkowskiego.

Obrady poświęcone zostały twórczości naukowej i artystycznej Profesora Stefana Srebrnego¹ oraz jej recepcji w dobie współczesnej. Interdyscyplinarny charakter obrad zakładał konfrontację wyników i ustaleń z zakresu badań z dziedziny teatrolologii i filologii klasycznej. Rozważania skupiły się wokół trzech kręgów zagadnień badawczych:

- I. Spuścizna naukowa Profesora Stefana Srebrnego i jej recepcja. Problematyka, idee i metoda;
- II. Spuścizna artystyczna Profesora Stefana Srebrnego i jej oddziaływanie. Przekłady, inscenizacje, krytyka teatralna;
- III. Inscenizowanie antyku na polskich scenach — tradycja i współczesność.

Ogląd twórczości Srebrnego, ze zwróceniem uwagi na porządkujące wątki, idee, metody, strategie badawcze i zasady estetyczne, pozwolił uwypuklić tendencje ogólne oraz wskazać wyróżniki warsztatu i stylu indywidualnego w odniesieniu do współczesnej refleksji naukowej oraz praktyki artystycznej. Przywołując liczne wspomnienia Ucznia, rozpoczął odczytem zatytułowanym *Stefan Srebrny — filolog i człowiek teatru* prof. dr hab. Marian Szarmach z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Filologowie klasyczni z tej samej uczelni zajęli się w swych referatach szczegółową problematyką translacji dzieł antyku greckiego na język polski. Dr Barbara Bibik, której wystąpienie nosiło tytuł *Profesor Stefan Srebrny jako tłumacz (na przykładzie „Oresteji” Ajschylosa)*, przedstawiła przekład Srebrnego w perspekty-

¹ S. Srebrny (14.01.1890—12.10.1962) — filolog klasyczny — hellenista, tłumacz, inscenizator i krytyk teatralny.

wie badawczej: filologii klasycznej, translatoryki i teatrologii, ze szczególnym skupieniem na analizie i interpretacji w tragedii „Sceny Kasandry”. Rozważania przeprowadzone zostały na szerokim tle teoretycznym obejmującym zagadnienia sztuki przekładu z języków klasycznych (George Steiner, J. Michael Walton, H.D. Louis MacNeice, Donald S. Carne Ross, Lorna Hardwick, Jerzy Łanowski i inni) z uwzględnieniem poglądów Srebrnego na tę kwestię.

Prof. UMK dr hab. Sławomir Wyszomirski w studium zatytułowanym obecnie *Okoliczności powstania i ocena przekładu dialogów platońskich pióra Stefana Srebrnego* zajął się omówieniem walorów tłumaczenia *Obrony Sokratesa* autorstwa Stefana Srebrnego w odniesieniu do tłumaczenia Władysława Witwickiego (z przywołaniem opinii krytyków i filologów klasycznych, w tym Tadeusza Zielińskiego). Autor wiele miejsca poświęcił przedwojennym realizacjom przede wszystkim *Obrony Sokratesa* i przypomniał słuchowiska *Eutyfrona*, *Kritona* i zakończenia *Fedona* z udziałem uczonego w Polskim Radio w Rozgłośniach wileńskiej i warszawskiej.

W toku obrad przedstawione zostały analizy współczesnych wystawień repertuaru antycznego pod kątem rejestracji obserwowanych przemian i kreacji nowych ideologiczno-artystycznych strategii reinterpretacji antyku z odwołaniem do tradycji wystawień ustalonej przez tłumaczenia i inscenizacje Srebrnego.

Wystąpienie dr hab. Grażyny Golik-Szarawarskiej z Uniwersytetu Śląskiego mieściło się w zakresie tematycznym dotyczącym paradygmatu w dziedzinie inscenizowania antyku ustalonego przez Srebrnego jego tłumaczeniami tekstów tragedii i przekładami komedii staroattyckiej oraz wileńskimi inscenizacjami *Króla Edypa* Sofoklesa oraz *Orestei* Ajschylosa. Autorka w opracowaniu zatytułowanym *Polska prapremiera „Prometeusza w okowach” Ajschylosa w przekładzie Stefana Srebrnego jako zagadnienie badawcze* przedstawiła rekonstrukcję nieomawianej dotąd prapremiery *Prometeusza w okowach* w Teatrze Polskim w Bydgoszczy w 1961 roku. W tekście podjęła równocześnie próbę wyjaśnienia okoliczności polskiej prapremiery *Gromiwoi/Lysistrate* Arystofanesa, która miała miejsce w Teatrze Wielkim w Częstochowie w 1955 roku, gdzie doszło do politycznej manipulacji Osobą i dziełem Stefana Srebrnego.

W kręgu problematyki artystycznego dziedzictwa twórczości Profesora Srebrnego pojawiła się analiza wypowiedzi krytyczno-teatralnych na temat współczesnych inscenizacji antyku na polskich scenach z odniesieniem do poglądów uczonego jako krytyka teatralnego w zakresie konwencji teatru misteryjnego. Rozbioru dokonała dr Lilianna Dorak-Wojakowska z Akademii Ignatianum w Krakowie w tekście pod tytułem *Inszenizacje misteryjne w krytyce teatralnej Stefana Srebrnego i ich recepcja*. Przypomniane zostały teksty Srebrnego poświęcone przedstawieniom Reduty Juliusza Osterwy wpisującym się w konwencję teatru misteryjnego, przede wszystkim w *Pastoralce* i *Wielkanocy*. Rozważania odniesione zostały do stanu badań nad Redutą, historii teatru (Julian Lewań-

ski), etnografii (Zygmunt Gloger, Jan Stanisław Bystron, Kazimierz Moszyński, Cezaria Baudouin de Courtenay Ehrenkreuz Jędrzejewiczowa, Mieczysław Limanowski) oraz performatyki (Richard Schechner).

Dr Magdalena Gajocha-Kulpa, absolwentka Uniwersytetu Śląskiego, nauczyciel w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Jaworznie, zaprezentowała tekst *O inscenizacjach „Orfeusza” Anny Świrszczyńskiej* nawiązujący do wątku przedstawienia *Orfeusza* w inscenizacji Wilama Horzycy w Toruniu. Spektaklowi temu Stefan Srebrny poświęcił ważne omówienia krytycznoteatralne powstałe z niezgody na realia polityki kulturalnej tamtych czasów. Na tym tle autorka przywołała przedstawienie krakowskie oparte na koncepcji inscenizacyjnej Edmunda Wiercińskiego z wybitną kreacją Haliny Mikołajskiej. W swym wystąpieniu zajęła się również — obok spektakli teatralnych dawniejszych i najnowszych — realizacjami telewizyjnymi dramatu Anny Świrszczyńskiej.

W zakresie problematyki tragedii w toku obrad uwzględniona została perspektywa etyczno-estetyczna z zamiarem ukazania sensu i kierunku zachodzących współcześnie przemian w traktowaniu problematyki metafizycznej, przeżycia *katharsis*, mitu jako układu odniesień, zagadnień natury etycznej oraz monumentalizmu treści i formy tragedii antycznej oraz jej specyfiki performatywnej.

Studium autorstwa prof. KUL JP II dr hab. Jadwigi Czerwińskiej reprezentującej Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II oraz Uniwersytet Łódzki i dr Małgorzaty Budzowskiej z Uniwersytetu Łódzkiego zatytułowane *Mit Ifigenii — pomiędzy tekstem a sceną* przyniosło zasadnicze rozstrzygnięcia w dziedzinie komparatystycznie zorientowanych badań interdyscyplinarnych na gruncie filologii klasycznej i teatrologii. Analizie poddane zostały korelacje zachodzące pomiędzy tekstem mitu o Ifigenii a tekstami wybranych dzieł dramatycznych i teatralnych opartych na tym micie. Recepcja mitu w tragediach Eurypidesa przedstawiona została z zastosowaniem dwóch metod: mitokrytyki i mitoanalizy spod znaku Gilberta Duranda. W tragediach Jean Baptiste Racine'a i Johanna Wolfganga von Goethego ukazane zostało funkcjonowanie mitu Ifigenii w ramach konwencji epoki. Metodologia badań nad inscenizacją teatralną (Patrice Pavis, Didier Plassard, Antoine Vitez) posłużyła do omówienia przekształceń mitu w przedstawieniach Antoniny Grzegorzewskiej i Tomasza Bazana.

Znaczący wątek opracowań stanowił namysł nad obecnością w repertuarze współczesnego teatru tłumaczeń dramatów antycznych, w tym przekładów najnowszych z uwypukleniem ich charakteru i obecnej w nich tendencji. W kręgu tym znalazł się tekst autorstwa dra Piotra Rudzkiego z Uniwersytetu Wrocławskiego — badacza i równocześnie praktyka teatru — na temat *Antyk współcześnie czytany: „Filoktet” Sofoklesa w reżyserii Barbary Wysockiej albo Kryzys*. Autor przedstawił interpretację polskiej prapremiery *Filokteta* Sofoklesa w tłumaczeniu Roberta R. Chodkowskiego w Teatrze Polskim we Wrocławiu. Wnioski płynące z rozważań zyskały mocną podbudowę w postaci erudycyjnego tła teoretyczne-

go obejmującego znajomość wyników badań nad dramatem antycznym w perspektywie interdyscyplinarnej i interkulturowej.

W tym kręgu tematyki obrad pojawiła się refleksja nad obserwowaną we współczesnym teatrze coraz częstszą rezygnacją z przekładów dawnych i uznanych, jak też tworzeniem adaptacji w horyzoncie nowych strategii dramatyizacji klasyki z udziałem przedstawiciela zawodu jakim jest dramaturg.

Próbie omówienia i klasyfikacji współczesnych koncepcji teatralizacji partii chóralnych w dramaturgii antycznej, którym wiele miejsca poświęcił Profesor Srebrny zarówno w swych uznanych naukowych tekstach, jak i inscenizacjach, które zajęły należne miejsce w dziejach polskiego teatru, podjęła w innej perspektywie metodologicznej mgr Magdalena Figzał z Uniwersytetu Śląskiego. W tekście *Chór antyczny oraz jego wcielenia w inscenizacjach współczesnych polskich reżyserów* analizie poddane zostały *Oresteja* w reżyserii Jana Klaty, *Bachantki* w reżyserii Krzysztofa Warlikowskiego i *Ifigenia w A...* Ośrodka Praktyk Teatralnych „Gardzienice”.

Niezwykle twórcza dyskusja wieńcząca obrady pozwoliła nie tylko rozwinąć i uzupełnić poruszane w odczytach wątki. Znaczące były w niej postulaty dotyczące publikacji ineditów Stefana Srebrnego, po nieudanej próbie druku podjętej kilkanaście lat temu wspólnie, przez Sławomira Wyszomirskiego i Grażynę Golik-Szarawarską. Zasygnalizowano konieczność rychłego druku pod redakcją Wyszomirskiego *Trylogii Platońskiej*: 1. *Eutyfron*; 2. *Obrona Sokratesa*; 3. *Kriton* (i zakończenie *Fedona*). Podniesiono potrzebę druku ineditów Stefana Srebrnego, które stanowiły zawartość nieprzyjętego do publikacji *Aneksu* dysertacji doktorskiej autorstwa Golik-Szarawarskiej zatytułowanej *Stefan Srebrny. Badacz i krytyk teatru*.

Z żalem przychodzi odnotować brak obiecanego do materiałów konferencyjnych tekstu omawiającego teatr polityczny Bertolta Brechta i Erwina Piscatora w świetle najnowszych badań niemieckojęzycznych. Zjawisko na gruncie polskim pierwszy omówił właśnie Srebrny po powrocie z urlopu naukowego spędzonego w Berlinie na przełomie lat 1930 i 1931, gdzie miał możliwość obejrzenia spektakli Brechta, Piscatora i Maxa Reinhardta.

W toku obrad zabrakło obszerniejszego omówienia zagadnienia komedii antycznej w twórczości translatorskiej i badawczej Stefana Srebrnego oraz w spektaklach radiowych i teatralnych. Pozwoliłoby to przybliżyć wyniki jego prac w konfrontacji z nowymi metodami i strategiami badawczymi w tej dziedzinie badań z odwołaniem do najnowszych znaczących na gruncie polskim i obcym odkryć oraz opracowań polskich uczonych. Potrzeba taka wynika z faktu, że twórczość naukowa i artystyczna Srebrnego nie ograniczała się do dzieł greckich poetów tragicznych Ajschylosa i Sofoklesa, a także — choć w dużo węższym zakresie — Eurypidesa, ale obejmowała komedię antyczną, głównie staroattycką z jej wybitnym przedstawicielem Arystofanem oraz twórczość Eupolisa. Dodatkowo objął uczony refleksją nowożytną i współczesne dziedzictwo artystyczne po komedii starożytnej.

W czasie konferencji nie pojawiła się niestety kwestia prac Srebrnego na temat mimu antycznego widzianych z dzisiejszej perspektywy badawczej. Dotkliwie odczuwalny był brak naukowej refleksji uwzględniającej prekursorską na polskim gruncie, będącą własnością Profesora Srebrnego analizą i interpretacją dramatu oraz teatru Stanisława Wyspiańskiego, która uwzględniałaby najnowszy stan badań nad spuścizną tego twórcy.

Wyniki badań zaprezentowane przez uczestników konferencji pozwalają mówić po półwieczu, które minęło od śmierci Profesora Stefana Srebrnego, o nieprzemijającej aktualności naukowej i artystycznej Jego twórczości i z pokorą uznać inspirującą moc Jego dzieła. Jeśliby wolno było odwołać się do opinii wyrażonej o spuściznie Stefana Srebrnego w dwadzieścia lat od Jego śmierci przez Jerzego Łanowskiego, to przyjdzie stwierdzić, że przekonanie wyrażone przez tego uczonego, towarzyszyło refleksji podejmowanej w toku obrad:

biorąc całościowo, prace Srebrnego nie straciły na aktualności, jego wyniki zostały przyjęte, wciąż się liczą zarówno w takich sprawach jak interpretacja teatralności dramatycznej starożytnej tragedii i komedii, tego, że „dramat rodzi się z teatru”, jak i zarzucenie interpretacji iluzjonistycznej, jak subtelne obserwacje o prawdziwości psychologicznej Ajschylosa, o sensach dramatycznych „podtekstów”. Dodajmy, że ostał się też w nauce cały blok wyśmienitych interpretacji szczegółowych Srebrnego, tych ze ścisłego warsztatu. Sprawy tu wymienione mają też swoje przedłużenie pozanaukowe, nie pozostały bez wpływu na sposoby artystycznej interpretacji współczesnej antycznego dramatu i dzisiejszy realizator — reżyser czy to klasycznej tragedii, czy Arystofanesa nie może przejść obojętnie obok wyników Srebrnego, nie brać ich pod uwagę. Jeśli to zlekceważy, ponosi klęskę².

Obrady rocznicowej konferencji ześrodkowały się na problematyce tragedii. Z każdym kolejnym wystąpieniem potwierdzenie zyskiwało przekonanie wyrażone przez Halinę Krukowską w jej inspirującym tekście *Tragizm, heroizm, groza*, będącym introdukcją do tomu zatytułowanego *Problemy tragedii i tragizmu. Studia i szkice*:

powinniśmy nieustannie dokonywać hermeneutyki tragedii, reaktualizować zawarte w niej głębokie przesłanie dotyczące naszego człowieczeństwa. Tragedia, zwłaszcza właśnie grecka, była nierozzerwalnie związana z wysiłkiem człowieka, by doświadczyć świata, który posiada sens i ład. Rozmyślanie o istocie tragedii i tragizmu niesie więc za sobą wzbogacenie duchowe, które zwłaszcza dziś jest tak potrzebne. W jakiejś mierze może bowiem oczyszczać nas z czasu współczesnego, z czasu marnego, z czasu, który utracił sens. Tę stratę potwierdza fakt niezdolności tego czasu

² J. ŁANOWSKI: *Wstęp*. W: S. SREBRNY: *Teatr grecki i polski*. Wybór i oprac. Sz. GAŚSOWSKI. *Wstęp* J. ŁANOWSKI. Warszawa 1984, s. 15.

do stworzenia tragedii, a co za tym idzie, i niemożności doznania czegoś wielkiego, patetycznego i wzniosłego³.

W toku obrad potwierdzone zostało w pełni, że poglądy Srebrnego na temat dzieł przeszłości widzianych w ich związku ze współczesnością wyrastały między innymi z twórczej kontynuacji myśli jego Mistrza Tadeusza Zielińskiego, ale i dzielącej ich kontrowersji w zakresie rekonstrukcji kształtu teatru ateńskiego z V wieku p.n.e. Jednak obaj uczeni odwoływali się w swych pracach do wartości artystycznych omawianych fenomenów, w nich upatrując zasadnicze kryterium oceny dzieła sztuki niezależnie od czasu jego powstania. Stefan Srebrny ujął rzecz w stwierdzeniu będącym mottem rozważań w toku obrad konferencyjnych, które zważył w tekście *Zagadnienie aktualności w teatrze*: „Teatr jest sztuką; rządzić się musi jak każda sztuka wedle zasad i praw estetycznych; one są jego podstawą, one jedynie określają jego naturę i jego wartość”⁴.

Druk okolicznościowy zawierający program konferencji opatrzony został słowami profesor Zofii Abramowiczówny, które jego Uczennica *pleno titulo* wygłosiła nad grobem Mistrza: „*Vir iustus fuit*”

Wyrazy najszczerzej wdzięczności kierujemy do prof. zw. dr hab. Roberta Romana Chodkowskiego, który podjął się recenzji wydawniczej tomu pokonferencyjnego. Wszystkie cenne uwagi przyjęte zostały z pokorą i jednocześnie nieukrywaną dumą jako pochodzące od uznanego autorytetu na niwie twórczości naukowej oraz artystycznej w dziedzinie dramatu i teatru antycznego. Ufamy, że Szanowny Recenzent zechce wybaczyć zamieszczenie wyrażonej opinii w formie uogólnienia:

Poza ważnymi z punktu naukowego refleksjami natury historyczno-literacko-teatralnej w opracowaniu odnajdujemy wiele interesujących informacji na temat prof. Stefana Srebrnego jako wielkiego uczonego i teatrologa oraz niezwykle szlachetnego i dobrego człowieka. Podjęta obrona jego dobrego imienia jest z punktu naukowego skuteczna i w pełni uzasadniona etycznie jako należne *suum cuique*⁵.

Podziękowania za bezinteresowną pomoc zechce przyjąć Dyrektor Instytutu Fizyki im. Augusta Chełkowskiego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach prof. dr hab. Henryk Czyż, Dyrektor ds. Nauki Instytutu Fizyki prof. zw. dr hab. Andrzej Ślebarski oraz Pani Mirosława Łudzik i Pani Gabriela Błaszczyk

³ H. KRUKOWSKA: *Tragizm, heroizm, groza. W: Problemy tragedii. Studia i szkice*. Red. H. KRUKOWSKA, J. ŁAWSKI. Białystok 2005, s. 13.

⁴ S. SREBRNY: *Zagadnienie aktualności w teatrze*. „Listy z Teatru” 1946, nr 5. Przedruk W: TEGOŻ: *Teatr grecki i polski...*, s. 697.

⁵ R.R. CHODKOWSKI: *Recenzja wydawnicza pracy zbiorowej pt. Wartości formalne antycznego dramatu...* Red. G. GOLIK-SZARAWARSKA, s. 3.

z Instytutu Fizyki, których zrozumienie oraz życzliwość przyczyniły się do godnego uczczenia 50. rocznicy śmierci Profesora Stefana Srebrnego. Bez wątpienia istotne znaczenie dla uczestników rocznicowej konferencji miało to, że obrady toczyć się mogły w duchowej łączności z etosem prezentowanym przez Patrona Instytutu — Profesora Adama Chełkowskiego.

Grażyna Golik-Szarawarska

Indeks nazwisk

A

Abramowicz Małgorzata 84
Abramowiczówna Zofia 10, 16, 19, 86,
107, 118, 124, 128, 129, wklejka I
Abramowska Janina 173, 192
Adorno Theodor W. 202, 211
Adwentowicz Karol 127
Agamben Giorgio 204
Aischylos, Ajschylos 5—6, 8—9, 15—20,
24, 26, 31—40, 43, 59—71, 74—76,
78—83, 85—88, 90—93, 95, 120, 141,
180—183, 201, 203, 213, 217—218
Albini Umberto 174, 177
Aniszczenko Eugeniusz 82, 102—104,
110—111, 113—114, 199
Aniszczenko-Budzyńska Maria 103,
Anouilh Jean 87
Apulejusz 222,
Ardalion 149
Arystofanes 6, 8—9, 16, 18—20, 22, 45,
81, 101—105, 107—111, 113—114,
121—123
Arystoteles 24, 61, 66—67, 95, 173, 201,
Aszyk-Milewska Urszula 146
Axer Erwin 24, 127—128
Axer Jerzy 28, 34, 60, 71—73, 130,

B

Badeński Stanisław 160

Balicki Stanisław Witold 46—47
Baltyn-Karpińska Hanna 30
Baran Bogdan 215
Barańczak Stanisław 27
Bardi Giovanni de 213
Baron Karina 102
Bartoszewski Władysław 117
Bartyzel Celina 102
Bataille Georges 220
Batory Stefan, król Polski 15, 119, 125, 147
Batóg Tadeusz 60
Baudouin-Jędrzejewiczowa de Courtenay
Ehrenkreuz Cezaria 7, 136
Bauman Zygmunt 192, 209
Bausch Pina 195
Bazan Tomasz 7, 195—196
Beckett Samuel 90
Bednarek Henryk 60
Belczyńska Teresa 160
Berman Jakub 127
Beylin Karolina 32
Beylinówna Alfreda 154
Biały Beata 205
Białoszczyński Tadeusz 156—157
Białoszewski Miron 161
Bibik Barbara 5, 26
Bida Antoni minister 106, 114
Bielaszko Mirosław 117
Billing-Wohl Halina, Billinżanka Halina 42

- Birkenmajer Józef 47
Bleicherówna Danuta 156
Blumenberg Hans 169
Błaszczyk Gabriela 10
Bobecki Wojciech 205
Bogusławski Wojciech 139
Bolecki Włodzimierz 173
Bonarska Aleksandra 102
Bonecki Jan Mieczysław 46
Borowska Małgorzata 186
Borowski Mateusz 201
Braun Jerzy 121
Braun Kazimierz 120, 122—123
Braun Volker 199
Brecht Bertolt 8
Broniewska Maryna 154—155
Brończyk Kazimierz 187
Brook Peter 200
Brown John Russell 30
Brusikiewicz Kazimierz 154
Brzozowski Jerzy 38—39
Buchwald Dorota 103
Budzisz-Krzyżanowska Teresa 161, 163
Budzowska Małgorzata 7, 169, 174, 181
Bugajski Stanisław 24, 75, 78—79, 81—82, 86—87, 93—97, 101, 120—121, wklejka II
Bukowski Piotr 53, 198
Bułhak Ewa Konstancja wklejka III
Buras Jacek Stanisław 199
Burski Juliusz 157, 159
Bury Edward 156
Burkert Walter 180
Burszta Wojciech J. 204
Burzyńska Anna R. 205
Bustan E. 159
Butler Judith 204
Butrymowicz Bogusław 109—110, 122
Byrska Irena 121, 123, 128
Byrski Tadeusz 32, 45, 51, 121, 123, 128
Bystron Jan Stanisław 7, 136
- C**
Caccini Giulio 213
Callois Roger 202
Campbell Archibald Young 38
Campbell Clare 206
Carne Ross Donald S. 6, 28
Castorf Frank 178, 216,
Castrì Massimo
Cavalieri Emilio da 214
Celówna Magdalena 160
Chełkowski August 5, 11
Chesterton Gilbert Keith 128
Chodkowski Robert Roman 7, 10, 30, 33, 35, 38, 60—62, 67, 70—71, 75, 198, 202—203
Chojnacka Anna 147—148
Chorąży Wojciech 161
Choromański Zygmunt bp 115
Chotkowski Łukasz 198
Chrystus Jezus 65, 90, 106, 133, 151
Cichoń Joanna 161
Cichy Wiesław 201, 208
Ciechowicz Jan 123, 172
Craig Edward Gordon 68
Csató Edward 24, 190
Czaczkowska Ewa K. 114—116
Czaderski Stanisław 102
Czannerle Maria 90, 101
Czaplanka Adela 102
Czarnacka Agata 204
Czarnik Marcin 200
Czerny Zygmunt 128
Czerwińska Jadwiga 7, 169, 174, 181, 183, 185—186
Czyż Henryk 10
- D**
Daly James 206—207
Dąbrowska Michalina 156
Demirski Paweł 200
Derkaczev Joanna 200
Detkowski Leopold 154, 156
Dioklecjan 149
Dobijanka-Witczakowa Olga 215
Dorak –Wojakowska Lilianna 6, 132, 141
Drabik Wincenty 147
Drężek Mariusz 161—162
Drda Jan 110
Durand Gilbert 7, 169—171, 173, 187

Dusapin Pascal 200
Dürrenmatt Friedrich 87
Dworacki Sylwester 16, 60, 73—75
Dworakowska Maria 101
Dziarska Izabela 160
Dzieduszycki Wojciech hr. 127

E

Earp F.R. 33
Easterling Patricia Elizabeth 209
Eberhardt Konrad 158—159
Elzenberg Henryk 128
Eupolis 8, 16
Eurypides 7—8, 16—17, 64, 173—178,
180—186, 189—191, 195, 198, 203,
210, 213, 215, 219—220, 222
Ezop 110—111

F

Falicka K. 170
Fast Piotr 29
Fedon 44, 46
Ferenc Andrzej 160
Fidiasz 86
Figura Aldona 160—163
Figzał Magdalena 8, 213
Fischer-Lichte Erika 201
Foucault Michel 205, 211
Franciszek św. 83
Fredro Aleksander hr. 103
Fraenkel Edward 37
Frejtażanka Bronisława 154
Fröhlich Krystyna 102
Fulde Eugeniusz 156

G

Gajdecki Aleksander 154
Gajewski Jan 82
Gajocha-Kulpa Magdalena 7, 153
Galewicz Włodzimierz 60—61, 67
Galia Paweł 157, 159
Gall Iwo 146
Gardzielewska Janina wklejka II
Gawlik Jan Paweł 77, 84—86, 88—89, 91,
94, 97—99, 101

Gąsowski Szczepan 9, 17, 29, 60, 102,
132, 217
Genezjusz z Rzymu św. 149
Gennep Arnold van 205
Gerson-Dobrowolska Bronisława 156
Gille Chaudron 188
Girard René 187
Girardoux Jean 87
Glapa Jerzy 82
Gloger Zygmunt 7, 136
Gładysz Janusz 102
Głowacki Janusz 172
Goebbels Joseph 123
Goethe Johann Wolfgang von 7, 24,
189—191, 214—215
Goldhill Simon 41
Golik-Szarawarska Grażyna 6, 8, 10—11,
20, 27, 30, 33—34, 37, 45, 52—53, 59,
74, 78, 81, 85, 90, 93—94, 101—103, 106,
112, 118, 125, 127, 130, 132, 138—139,
142—143, 145—148, 151—153, wklejki
I i II
Gołaczyńska Magdalena 140
Gołębiewski Leon 154
Gorgiasz 137
Gorki Maksim właśc. Aleksiej Maksimo-
wicz Pieszkow 110
Górnicka Marta 216
Górski Karol 118
Górski Konrad 32, 118—119, 126—128
Grabowski Ignacy Stanisław 215
Grabowski Tadeusz 160
Grabowski Władysław 46
Graczyk Roman 116
Grochowska Sabina 102
Grotowski Jerzy 147
Gryglaszewska Halina 156
Gryszkówna Anna wklejka III
Grzegorzewska Antonina 7, 194—195
Grzymała-Siedlecki Adam 78—79, 82
Guszpit Ireneusz 119, 140, 144

H

Hacks Peter 199
Hall Edith 28

Hall Peter 216
 Hamerski Oskar 161—163
 Hanyzewska Agnieszka 83,
 Hardwick Lorna 6, 28—29
 Harrop Stephe 28
 Haynes Kenneth 28
 Headlam Walter 40
 Hebanowski Stanisław 89
 Heine Heinrich właśc. Harry 123
 Hannelowa Józefa 117
 Hernik Spalińska Jagoda 161—163
 Heska-Kwaśniewicz Krystyna 127
 Heydel Magda 53
 Hezjod 29, 51
 Hildebrandt Pruska Marcella 102
 Hodorska Magdalena 154
 Hoffmann Ernst Theodor Amadeus 214,
 Homer 51, 183
 Horzyca Wilam 7, 108, 126—128,
 154—155, 199
 Hrydziewicz Andrzej 157, 159
 Hübner Zygmunt 200
 Hulewicz Witold 21, 44, 51
 Hume David 66

I

Igielska Magda 83
 (iks) 83—84
 Ingarden Roman 66
 Iwaskiewicz Jarosław 128,

J

Jabłonkówna Leonia 128
 Jaeger Werner 60—61
 Jakubowska Barbara 157
 Jakubowska Honorata 203
 Jałowiecki Zygfryd 102
 Jamontt Bronisław 128
 Jan Apostoł św. 147, 150—151
 Jan Paweł II św. Zob. Karol Wojtyła 7, 65, 169
 Janion Maria 201
 Jankowska Janina 82—83, 98
 Janseniusz (C. Jansen) 189
 Januszewicz Jerzy 160
 Jaracz Stefan 21, 46, 51—53

Jarociński Robert wklejka III
 Jasiński Stanisław 103—104
 Jasionowicz Stanisław 170—172
 Jastrun Mieczysław 28
 Jaworski Robert wklejka III
 Jendrych Walentyna 160
 Jerzy św. 15
 Jezus zob. Chrystus
 Jędrzejewski Michał 157
 Jodłowska Danuta 102
 Jones Peter 36
 Józwiak Małgorzata 160
 Józwiak Zdzisław 102
 Jung Carl Gustav 170, 205
 Jurewicz Oktawiusz 109

K

Kaczyński Zygmunt ks. 117
 Kadłubek Zbigniew 60, 63
 Kalinowski Witold 200
 Kamas Ewa 157
 Kania Ireneusz 220
 Kasprowicz Jan 26, 31
 Kaszewski Kazimierz 26, 199
 Kierst Jerzy 32
 Kilar Wojciech 157
 Kisielewski Stefan 154—155
 Kitto Humphrey Davy F. 175—176,
 178—179
 Klata Jan 8, 217—219, 221
 Klemczak Stefan 169—170
 Klimanowska Dorota B. CSSF 60, 64, 66
 Kochanowski Jan 199
 Kocur Mirosław 31, 34, 37
 Kolbe Maksymilian Maria św. 83—84
 Kołata Magdalena 83
 Koławska Anna 157
 Kołodziej Marian 83—84
 Komendant Tadeusz 205
 Komorowska Maja 157, 159
 Kondrasiuk Grzegorz 223
 Konieczko Hieronim 198
 Konieczny Zygmunt 223
 Kopernik Mikołaj 5, 15, 21, 26, 37, 42,
 44—45, 83, 119, 125—127

- Korczakowska Natalia 199
Korepta Zbigniew 82, 92, 94
Korzeniecka Anna 83, 98
Korzeniewski Bohdan 123
Kosiński Dariusz 119, 136, 140
Kosińska M. 159
Kosiński Jan 73, 75, 81—82, 86—87,
89—90, 92, 94, 96, 98—100, 127, 156
Kot Stanisław 109
Kotlarczyk Mieczysław 24, 121—123
Kott Jan 172, 202, 209
Kotys Ryszard 157
Kovacs David 40
Kowalska Wiktoria 164
Kozłowski Ludosław 154, 156
KR. 31
Krakowska Joanna 124—125, 157
Kraśński Edward 46, 51—53
Kraus Walther 62
Kreczmar Jerzy 72
Kriton 44, 46, 48
Kron Edmund 107
Kronenberger Adam 201
Królicka-Nejman Joanna 79
Kruczkowski Roman 159—160
Krukowska Halina 9—10, 64
Kruszewska Felicja 120, 143
Kruszewska Wanda 156
Kubiak Zygmunt 28, 32, 204, 209
Kubikowski Tomasz 134, 138, 208
Kubińska Olga 27
Kubiński Wojciech 27
Kubrak Jerzy 117
Kuchtówna Lidia 126—127, 155
Kudliński Tadeusz 121, 156
Kulesza Marcin 117
Kuliczowska Krystyna 157—158
Kunina Ewa 151
Kunz Tomasz 209
Kurowski Piotr 157
Kwaśniewska Stanisława 102
- L**
L.G. 91—92
Lebeck Anne 33
- Lehmann Hans-Thies 218—219
Lengauer Włodzimierz 137, 180—183
Lesky Albin 60—62, 64, 74, 176—177
Lewański Bernard 82, 96
Lewański Julian 6—7, 133
Leyko Małgorzata 214
Lianeri Alexandra 28
Limanowski Mieczysław 7, 20, 42, 106,
126, 136, 139, 143—144, 146—147
Lombardo Mirisława 157
Lowell Robert 28
Lösch Volker 216
Lukian z Samosat 17, 75
Lutosławska Anna 157, 159
- Ł**
Ładosz Henryk 108—109
Łanowski Jerzy 6, 9, 17, 22—23, 28—29,
32—33, 60, 78, 102, 107, 109—113,
123, 132, 198, 217
Łapiński Jacek 160
Ławińska-Tyszkowska Janina 113
Ławski Jarosław 10, 64
Łopalewski Tadeusz 142
Łosakiewicz Zofia 82, 96—97
Łubieniewski Andrzej 82, 98
Łudzik Mirosława 10
Łukasiewicz Małgorzata 202
- M**
MacNeice Louis H.D. 6, 28
Madej Kamil 164
Majchrowski Zbigniew 147, 172
Majewski P. 180
Makowiecki Tadeusz 128
Malak Tadeusz 122
Maławski Artur 156
Małkowski Romuald 154
Małunowiczówna Leokadia 118
Margański Janusz 175
Marthaler Christoph 216
Maryja Matka Boża Matka Boska Cze-
stochowska Królowa Polski 82, 115,
150—151
Maślińska Irena 154

Maśliński Józef 31
 Mateja Anna 117
 Matysik Ferdynand 157
 McKenzie Jon 138
 Meineck Peter 208
 Meletos 45—46
 Mencner Celina 160
 Met Anna 198
 Meyerhold Kazimierz 156
 Michalewski Romuald 157
 Michalska Janina 115
 Michałowski Zbigniew 102
 Miciałkiewicz Grażyna 162
 Miciński Jarosław 144
 Mickiewicz Adam 102, 106, 146
 Miedziński Stefan 102
 Mikołaj z Wilkowiecka 150—151
 Mikołajska Halina 7, 124—125, 156—157
 Mikuć Hanna 160
 Minałto Jarosław 199, 205
 Mincerówna Maria 154
 Miodońska-Brookes Ewa 78
 Mitchell-Boyask Robin 33
 Moczar Mieczysław 159
 Modrzejewska Helena także Modjeska
 właśc. Jadwiga Helena Misel zamęż-
 na Chłapowska hr. 199
 Morawski Kazimierz 19—20
 Morstin Ludwik Hieronim 128
 Moryciński Hugon 82
 Moskwa Jacek 116
 Moszyński Kazimierz 7, 136
 Mrozowska Zofia 24
 Musiał Filip 117
 Muzajos 51
 Müller Heiner 199—200, 217, 219

N

Narecki Krzysztof 75
 Nauck August 23
 Nawrocki Dariusz 164
 Newiger Hans-Joachim 16
 Niesiołędzki Jerzy 85, 87—90, 93—94, 97
 Niesiołowski Tymon 128
 Nietzsche Friedrich Wilhelm 214—215

Nida Eugene A. 53
 Norwid Cyprian Kamil 64—65
 Noszczyk Bartłomiej 115, 117
 Nowak P. 204
 Nycz Ryszard 172

O

Obidowicz Janusz 154
 Ochalska Jadwiga 156
 Okońska Maria 115
 Olbińska Mirosława wklejka III
 Olkusz Piotr 192
 Ojdanowska Tamara 102
 Olsten Agnieszka 199
 Orzechowska Elżbieta 160
 Osełko Wojciech 160
 Osęka Andrzej 202
 Osiński Zbigniew 28, 136, 144, 147—148
 Osterwa Juliusz właśc. Julian Maluszek
 6, 20, 119—121, 123, 139, 143—144,
 147
 Otremski Jan 102

P

Pabiasz Władysław 102
 Parandowski Jan 18, 20, 24, 79—81
 Parandyk Jan 160
 Partyga Ewa 31, 213, 215—216, 221
 Pavis Patrice 7, 138, 192—196
 Pawłowski Antoni bp 118
 Peiper Tadeusz 32
 Peri Jacopo 213—214
 Perykles 86
 Pęcikiewicz Monika 199
 Pickard-Cambridge Athur Wallace 71
 Piechowska Halina 157
 Piel Michał 161
 Pietrzakówna Zofia 85—87, 93—95,
 98—99
 Pilawa 31
 Piłsudski Józef 128
 Piscator Erwin 8
 Pius XII papież (Eugeniusz Pacelli) 115
 Plassard Didier 7, 193
 Platon 44—48, 51—54, 105, 137

- Plaut 22
Plaut Fred 205
Pleśnarowicz Krzysztof 134
Plezia Marian 60
Płanik Patrycja wklejka III
Podbielski Henryk 71—72, 75, 201
Polanin Barbara 118
Polkowski Andrzej 157
Pollak Seweryn 28
Popiel Jacek 122, 145, 150
Popławska Aleksandra 161
Porębski M. 202
Pöhlmann Egert 72
Pronaszko Andrzej 157
Prus Maciej 123
Pruszyńska Halina 102
Przeradzki Zbigniew 156
Przybylski Marcin wklejka III
Puzyna Konstanty 128
- R**
Racine Jean Baptiste 7, 187—189, 199—200
Radziwiłowicz Jerzy wklejka III
Rakowiecki Jerzy 120
Raszewski Zbigniew 53, 101—104, 139
Ratajczakowa Dobrochna 172
Ratuszna Alicja 127
Reinhardt Max właśc. Goldmann Max 8.
215—216
Rinuccini Ottavio 214
Rodowicz Jadwiga 222
Romilly Jacqueline de 60, 218
Ronard-Bujański Jerzy 29
Rostowcew Michaił także Rostovtzeff
Michaił 15
Rowiński Aleksander 103, 107—108
Rowiński Cezary 60
Rudzki Piotr 7, 198, 205, 207
Rusinek Michał 20
Rychły Maciej 222
- S**
Sabara Tadeusz 102
Sadowska Magdalena 82, 92, 98
Sajewska Dorota 219
Salaburska Krystyna 154
Salaburski Zdzisław 154
Salwa Mateusz 204
Samuels Andrew 205
Sandauer Artur 26
Sartre Jean-Paul 87
Schechner Richard 7, 134, 138
Schein Seth L. 36
Scheler Max 60, 66—68
Schiller Friedrich von 214—215
Schiller Leon właśc. Leon Jerzy Woj-
ciech Schiller de Schildenfeld
26, 120, 123, 126, 128, 139, 143,
146—151
Schlegel August Wilhelm von 214
Schlegel Friedrich von 215
Schopenhauer Arthur 214
Semil Małgorzata 200
Schmid W. 74
Shaw George Bernard 128
Shelley Percy Bysshe 63
Shorter Bani 205
Sider David 42
Siemek Marek J. 202
Siemieński Lucjan 26
Sikorski Tomasz 117
Singer Milton 138
Skalski Stanisław 156
Skarga Barbara 188
Skarga Piotr 147
Skuczyński Janusz 127
Skuszanka Krystyna 159
Skwark Józef 143, 227
Sławek Tadeusz 29
Sławińska Irena 125, 135, 218
Sławiński Janusz 173, 199
Słojewska Halina zob. Słojewska-Koło-
dziej Halina 78, 82—83, 88—89, 101,
wklejka II
Słojewska-Kołodziej Halina 24—25, 83—84,
87, 89, 101, wklejka II
Słomczyński Maciej 31, 217
Słonimski Antoni 122—123, 128
Słowacki Juliusz 101, 139, 199
Smith Robertson 180

- Sofokles 6—8, 19—20, 23, 64—65, 70—71, 81, 103, 136, 198—204, 206—210, 213
- Sokorski Włodzimierz 127
- Sokrates 6, 8, 21, 44—54
- Solski Ludwik 199
- Sosień Barbara 170, 173
- Srebrna Gustawa z Wolbergów 116
- Srebrna Małgorzata z d. Anosow 116
- Srebrny Samuel (Stanisław) 116
- Srebrny Stefan passim
- Stabryła Stanisław 60, 105
- Stalin Józef Wissarionowicz właśc. Iosif Dżugaszwili 114—115
- Stanford William Bedell 33
- Staniewski Włodzimierz 222—223
- Stanisławski Konstantin Siergiejewicz, właśc. Konstantin Siergiejewicz Aleksiejew 139
- Stanisławski Stanisław 46, 198—199
- Starnawski Jerzy 114, 118, 122, 125—126
- Stankiewicz Lucyna 110
- Steffen Wiktor 60
- Stein Peter 216
- Steiner George 6, 27
- Stefan Jerzy 154
- Stelmachowska Ewa 83
- Stern Anatol 110
- Stodulski Bogusław 156
- Stray Christopher 29
- Strzępka Monika 199
- Stóżyński T. 170
- Suga Tadeusz 32
- Sugiera Małgorzata 134, 201, 219
- Styk Maria Barbara 135
- Sulej Sławomir wklejka III
- Szafiański Andrzej 157
- Szahaj Andrzej 172
- Szaniawski Jerzy 52
- Szarmach Marian 5, 15, 34, 83
- Szarski Henryk 116
- Szastyńska-Siemion Alicja 102, 108—109, 113
- Szczawiński Józef 87, 91, 97—100, 128
- Szczepańska Sylwia 164
- Szczyszczaj Adam 200, 208
- Szeligowska Stanisława 102
- Szeligowski Tadeusz 20
- Szletyński Henryk 146, 149
- Szmydtowa Zofia 29
- Szpakiewicz Mieczysław 20, 108
- Sztarbowski Paweł 83
- Szujski Józef 26
- Szulc Jan 154, 156
- Szydłowski Roman 159
- Szyfman Arnold 18, 31
- Szymański Alfred 107, wklejka II
- Szymkiewicz Jarosław 92—93, 98
- Ś**
- Ślebarski Andrzej 10
- Śliwa Jerzy 82, 98
- Świętek Krzysztof 164
- Świrszczyńska Anna 7, 21, 153—157, 160—161, 163—164
- Świontek Sławomir 138
- T**
- Taplin Olivier 30, 35, 37, 60, 73—75
- Tatarkiewicz Anna 202
- Tatarkiewicz Teresa zob. Tatarkiewiczowa Teresa
- Tatarkiewicz Władysław 66
- Tatarkiewiczowa Teresa 66
- Terechowicz Dawid 164
- Thomson George 40
- Timoszewicz Jerzy 149
- Tokarska-Bakir Joanna 205
- Tokarczuk Olga 205
- Tomasz z Akwinu św. 61
- Topolska Marlena 163—164
- Torwirt Leonard 128, 154
- Tościa Antoni 199
- Traczewski Cezar Szczęsny 51
- Trojan Piotr wklejka III
- Truskołaska Anna 134—135
- Truskowska Zofia 156
- Trzcionkowski Lech 180
- Tuwan Jerzy 156
- Tyborski Piotr 84

U

Udalska Eleonora 139, 143, 214

V

Vellacott Philip 33

Vincenz Stanisław 128

Vitez Antoine 7, 193

Voit Mieczysław 122

Vorbrodt Kazimierz 45

W

Wachowski Jacek 172

Wagner Władysław 102, 107, 111

Wajda Andrzej 123

Walton J. Michael 6, 28—29

Wańkowska Maria 154

Wardejn Zdzisław 161

Warlikowski Krzysztof 8, 217, 219,
220—221

Warzecha Magdalena wklejka III

Wątróbska Agata 160—161

Węclewski Zygmunt 26

Weiner Magda 62, 176

Weissówna Zofia 156

West Martin 35

Wielowieyska Helena 95, 100

Wierciński Edmund 7, 120—121, 126, 129,
143, 147—148, 157

Wiercińska Maria 120, 129—130

Wilamowitz-Moellendorff Ulrich von
16, 39

Wiles David 219

Wilkowicki Maksymilian 164

Wilski Zbigniew 82, 107

Winnicka Bożena 76, 78—79, 82, 89, 96,
98, 101, 120

Witkowski Stanisław 36, 60, 62—64

Witos Wincenty 109

Witwicki Władysław 6, 45—52

Wodecki Wiesław 159

Wojtasik Andrzej 73

Wojtyła Karol zob. Jan Paweł II św. 65,
116, 121—122

Wojtyszko Maciej 31

Wolf Maciej 160

Woodruff Paul 208

Woźnik Władysław 156—158

Woźniak Marta 83, 98

Wójcik Krystyn 82, 92—94

Wroncka M. 187

Wróbel Małgorzata 110

Wróbel Zdzisław 199

Wysińska Elżbieta 127

Wysocka Barbara 7, 198—201, 206

Wypiański Stanisław 9, 77—78, 126—128,
146, 163

Wyszomirski Jerzy 32

Wyszomirski Sławomir 6, 8, 44

Wyszyński Stefan Kardynał Prymas
Polski 103, 106, 114—116, 118—119

X

Xenakis Iannis 200

Y

Yeats William Butler 134

Z

Zadara Michał 199—200

Zagórski Wojciech 160

Zajko Vanda 28

Zakrzewska Janina 157

Zaniewicz E. 172

Zawadzka Irena 74

Zawieyski Jerzy 32

Zawistowski Roman 151

Zawistowski Władysław 150

Zdanowska Barbara wklejka II

Zdanowski Edmund wklejka II

Zdrojewski Jan 78, 82, 88—92, wklejka II
Zelwerowicz Aleksander 45—46, 52,
199

Zielińska Lidia 205

Zieliński Jan 156

Zieliński Przemysław 154

Zieliński Tadeusz 6, 10, 15, 17, 20—21,
26, 30, 33—34, 48, 52—53, 60, 65, 80,
126, 130, 136

Ziomek Jerzy 173

Ż

Żaryn Jan 117

Żegota Cięglewicz Edmund 101, 105,
122

Żeleński Boy Tadeusz 187

Żeromski Stefan 121

Żmijewska Jadwiga 156

Żurawska Ewa 127

Opracowała *Grażyna Golik-Szarawarska*

Informacje o autorach

dr Barbara BIBIK — Katedra Filologii Klasycznej Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, ul. Fosa Staromiejska 3, 87—100 Toruń

dr Małgorzata BUDZOWSKA — Katedra Filologii Klasycznej Uniwersytet Łódzki, ul. Narutowicza 65, 90—516 Łódź

dr hab. Jadwiga CZERWIŃSKA, prof. KUL JP II — Instytut Filologii Klasycznej Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Al. Raławickie 14, 20—950 Lublin; Katedra Filologii Klasycznej Uniwersytet Łódzki, ul. Narutowicza 65, 90—516 Łódź

dr Lilianna DORAK-WOJAKOWSKA — Instytut Kulturoznawstwa Akademia Ignatianum w Krakowie, ul. M. Kopernika 26, 31—501 Kraków

mgr Magdalena FIGZAŁ — Instytut Nauk o Kulturze i Studiów Interdyscyplinarnych Uniwersytet Śląski, Plac Sejmu Śląskiego 1, 40—032 Katowice

dr Magdalena GAJOCHA-KULPA — Zespół Szkół Ogólnokształcących, Gimnazjum Nr 4, ul. Towarowa 61, 43—600 Jaworzno

dr hab. Grażyna GOLI-K-SZARAWARSKA — Instytut Nauk o Kulturze i Studiów Interdyscyplinarnych Uniwersytet Śląski, Plac Sejmu Śląskiego 1, 40—032 Katowice

dr Piotr RUDZKI — Instytut Filologii Polskiej Uniwersytet Wrocławski, plac Biskupa Nankiera 15, 50—996 Wrocław

prof. dr hab. Marian SZARMACH — emerytowany profesor Katedra Filologii Klasycznej Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, ul. Fosa Staromiejska 3, 87—100 Toruń

dr hab. Sławomir WYSZOMIRSKI, prof. UMK — Katedra Filologii Klasycznej Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, ul. Fosa Staromiejska 3, 87—100 Toruń

Spis fotografii

1. Okładka — Profesor Stefan Srebrny, 1937 rok, fot. autor nieznany (dar Profesor Zofii Abramowiczówny; zbiory Grażyny Golik-Szarawarskiej);
2. Wklejka — Profesor Stefan Srebrny w 1935 lub 1936 roku. Wilno, fot. autor nieznany (dar Profesor Zofii Abramowiczówny; zbiory Grażyny Golik-Szarawarskiej);
3. Ajschylos *Prometeusz w okowach*, reż. Stanisław Bugajski, Teatr Polski w Bydgoszczy 1961 r., Io: Halina Słowjewska, Prometeusz: Jan Zdrojewski, Chór; fot. Janina Gardzielewska (zbiory Haliny Słowjewskiej-Kołodziej);
4. Ajschylos *Prometeusz w okowach*, reż. Stanisław Bugajski, Teatr Polski w Bydgoszczy, 1961 r., Io: Halina Słowjewska, Prometeusz: Jan Zdrojewski, Chór; fot. Janina Gardzielewska (zbiory Haliny Słowjewskiej-Kołodziej);
5. Ajschylos *Prometeusz w okowach*, reż. Stanisław Bugajski, Teatr Polski w Bydgoszczy, 1961 r., Io: Halina Słowjewska, Prometeusz: Jan Zdrojewski, Chór; fot. Janina Gardzielewska (zbiory Haliny Słowjewskiej-Kołodziej);
6. Ajschylos *Prometeusz w okowach*, reż. Stanisław Bugajski, Teatr Polski w Bydgoszczy, 1961 r., Io: Halina Słowjewska, Chór; fot. Janina Gardzielewska (zbiory Haliny Słowjewskiej-Kołodziej);
7. Sofokles, *Król Edyp*, reż. Mieczysław Szpakiewicz, insc. Stefan Srebrny, Teatr Miejski na Pohulance w Wilnie, 1935 r., Edyp: Alfred Szymański; fot. Edmund i Barbara Zdanowscy (dar Profesor Zofii Abramowiczówny; zbiory Grażyny Golik-Szarawarskiej);
8. *I Ifigenia*, reż. Tomasz Bazan, Teatr Nowy w Łodzi, koprodukcja: Teatr Maat Projekt, Centrum Kultury w Lublinie, 2012 r., Agamemnon: Sławomir Sulej, Ifigenia: Piotr Trojan; fot. Patrycja Płanik (zbiory Archiwum Artystycznego Teatru Nowego w Łodzi);
9. *I Ifigenia*, reż. Tomasz Bazan, Teatr Nowy w Łodzi, koprodukcja: Teatr Maat Projekt, Centrum Kultury w Lublinie, 2012 r., Ifigenia: Piotr Trojan; fot. Patrycja Płanik (zbiory Archiwum Artystycznego Teatru Nowego w Łodzi);
10. *I Ifigenia*, reż. Tomasz Bazan, Teatr Nowy w Łodzi, koprodukcja: Teatr Maat Projekt, Centrum Kultury w Lublinie, 2012 r., Agamemnon: Sławomir Sulej, Klitajmestra: Mirosława Olbińska; fot. Patrycja Płanik (zbiory Archiwum Artystycznego Teatru Nowego w Łodzi);
11. *I Ifigenia*, reż. Tomasz Bazan, Teatr Nowy w Łodzi, koprodukcja: Teatr Maat Projekt, Centrum Kultury w Lublinie, 2012 r., Ifigenia: Piotr Trojan; fot. Patrycja Płanik (zbiory Archiwum Artystycznego Teatru Nowego w Łodzi);
12. *Ifigenia* reż. Antonina Grzegorzewska, Teatr Narodowy w Warszawie, 2008 r., Ifigenia: Anna Gryszkówna; fot. Robert Jaworski (zbiory Archiwum Artystycznego Teatru Narodowego w Warszawie).

-
13. *Ifigenia*, reż. Antonina Grzegorzewska, Teatr Narodowy w Warszawie, 2008 r., Medea, Przewodniczka Chóru: Ewa Konstanca Bułhak, Chór; fot. Robert Jaworski (zbiory Archiwum Artystycznego Teatru Narodowego w Warszawie);
 14. *Ifigenia*, reż. Antonina Grzegorzewska, Teatr Narodowy w Warszawie, 2008 r., Artemida: Magdalena Warzecha, Agamemnon: Jerzy Radziwiłowicz; fot. Robert Jaworski (zbiory Archiwum Artystycznego Teatru Narodowego w Warszawie);
 15. *Ifigenia*, reż. Antonina Grzegorzewska, Teatr Narodowy w Warszawie, 2008r., Achilles: Marcin Przybylski, Patrokles: Robert Jarociński; fot. Robert Jaworski (zbiory Archiwum Artystycznego Teatru Narodowego w Warszawie).

Spis treści

Słowo wstępne (<i>Grażyna Golik-Szarawarska</i>)	5
I. Spuścizna naukowa Profesora Stefana Srebrnego i jej recepcja Problematyka, idee, metoda	
Marian Szarmach Stefan Srebrny – filolog i człowiek teatru	15
Barbara Bibik Profesor Stefan Srebrny jako tłumacz (na przykładzie <i>Oresteji</i> Ajschylosa) . .	26
Sławomir Wyszomirski Okoliczności powstania i ocena przekładu dialogów platońskich pióra Stefana Srebrnego	44
II. Spuścizna artystyczna Profesora Stefana Srebrnego i jej oddziaływanie Przekłady, inscenizacje, krytyka teatralna	
Grażyna Golik-Szarawarska Polska prapremiera <i>Prometeusza w okowach</i> Ajschylosa w przekładzie Stefana Srebrnego jako zagadnienie badawcze	59
Lilianna Dorak-Wojakowska Inscenizacje misteryjne w krytyce teatralnej Stefana Srebrnego i ich recepcja	132
Magdalena Gajocha-Kulpa O inscenizacjach <i>Orfeusza</i> Anny Świrszczyńskiej	153

III. Inscenizowanie antyku na polskich scenach
Tradycja i współczesność

Jadwiga Czerwińska, Małgorzata Budzowska Mit Ifigenii – pomiędzy tekstem a sceną	169
Piotr Rudzki Antyk współcześnie czytany: <i>Filoktet</i> Sofoklesa w reżyserii Barbary Wysockiej albo <i>Kryzys</i>	198
Magdalena Figzał Chór antyczny oraz jego wcielenia w inscenizacjach współczesnych polskich reżyserów	213
Indeks nazwisk (opracowała <i>Grażyna Golik-Szarawarska</i>)	225
Informacje o autorach	235
Spis fotografii	236

Na okładce zamieszczono:
Profesor Stefan Srebrny, 1937 rok, fot. autor nieznanym
(dar Profesor Zofii Abramowiczówny; zbiory Grażyny Golik-Szarawarskiej)

Redakcja:
Małgorzata Milian-Lewicka, Olga Nowak

Projekt okładki:
Magdalena Starzyk

Redakcja techniczna:
Małgorzata Pleśniar

Korekta:
Lidia Szumigała

Łamanie:
Damian Walasek

Copyright © 2015 by
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

ISSN 0208-6336
ISBN 978-85-8012-394-6
(wersja drukowana)
ISBN 978-85-8012-395-3
(wersja elektroniczna)

Wydawca
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice
www.wydawnictwo.us.edu.pl
e-mail: wydawus@us.edu.pl

Wydanie I. Ark. druk. 15,0 + wklejki Ark. wyd. 18,5.
Papier offset kl. III, 90 g Cena 30 zł (+VAT)

Druk i oprawa: „TOTEM.COM.PL Sp. z o.o.” Sp.K.
ul. Jacewska 89, 88-100 Inowrocław

Konferencja naukowa zorganizowana w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach w 50. rocznicę śmierci Profesora Stefana Srebrnego (14.01.1890–12.10.1962) zatytułowana *Wartości formalne antycznego dramatu i teatru greckiego* poświęcona została twórczości naukowej i artystycznej tego wybitnego filologa klasycznego – hellenisty, tłumacza, inscenizatora i krytyka teatralnego – oraz jej recepcji w dobie współczesnej. Interdyscyplinarny charakter obrad zakładał konfrontację wyników i ustaleń z zakresu badań z dziedziny teatrologii i filologii klasycznej. Wyniki zaprezentowane przez uczestników konferencji pozwalają mówić po półwieczu, które minęło od śmierci Stefana Srebrnego, o nieprzemijającej aktualności naukowej i artystycznej Jego twórczości i z pokorą uznać inspirującą moc jego dzieła.

Grażyna Golik-Szarawarska
w *Słowie wstępnym*

Więcej o książce

CENA 30 ZŁ
(+ VAT)

ISSN 0208-6336
ISBN 978-83-8012-395-3

